

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XX; OKTÓBER 2024; - ZADARMO - *****

BEH A POCHOD VĎAKY K BUNKRU NA ROVNI

Jubilejný 10. ročník Behu k bunkru na Rovni sme plánovali spojiť s Oslavami 80. výročia SNP, čo sa nám 14. septembra v dôsledku nepriaznivého počasia nepodarilo uskutočniť. Pretek sa musel presunúť na neskorší termín 5. októbra.

O 10:00 vyštartovala prvá skupina bežcov a chodcov zo železničnej stanice, ich cieľ – bunker na Rovni bol vzdialený 3870 metrov s prevýšením 280 metrov. Hoci je celá trať orientovaná do kopca, beh im spríjemňovala rezká hudba z miestneho rozhlasu, dopredu ich hnali aj povzbudivé slová divákov a výhodou bolo aj trochu chladnejšie počasie.

O 10:30 sa na štart pripravila druhá skupina bežcov (8 až 14 roční) a chodcov, ktorých trať bola skrátená a viedla z námestia na Hrable.

Tretiu, ale najpočetnejšiu skupinu tvorili najmenší bežci do 7 rokov, ktorí vyrazili o 11:30 z konca ulice Orlovej na Hrable.

V cieľi čakali pretekárov rôzne dobroty, guláš od pohorelských poľovníkov, sladké maskrty, ktoré napiekli členky DSS.

Pretekári, ale aj diváci mali možnosť prezrieť si drevené výtvy p. Jozefa Gavuru z Múzea miniatúr, výstavu historických zbraní používaných počas II. svetovej vojny a povstania, tí menší si mohli zastrieľať zo vzduchoviek, povozit' sa na poníkovi p. Jána Poláka. P. Matej Polák pre plnoletých čapoval pivo z miestneho pivovaru Orol a radler od spoločnosti Radegast.

Pekný deň zúčastneným spríjemnili aj deti z DFS Mladost' Pohorelá a Mužská spevácka skupina FS Kráľova hoľa za doprovodu hudobnej ikony p. Jozefa Maťúša.

Veľké poďakovanie patrí sponzorom a partii organizátorov v spolupráci s obcou Pohorelá a SZPB, bez ktorých by sa táto akcia neuskutočnila. Teší nás, že sa i napriek preloženému dátumu zúčastnilo mnoho bežcov a chodcov.

Na záver prikladáme fotodokumentáciu, za ktorú ďakujeme našej fotografke Galine Maťúšovej.

DIEVČATÁ 4 - 7 ROKOV

1 Abigail Suchánková	03:56
2 Alenka Hlaváčová	04:11
3 Sofia Pompurová	04:14

CHLAPCI 4 - 7 ROKOV

1 Oliver Pompura	03:20
2 Oliver Šluch	04:05
3 Jakub Syč	04:07

DIEVČATÁ 8 - 10 ROKOV

1 Rebeka Maťúšová	13:03
2 Mía Šarlota Figová	15:32

CHLAPCI 8 - 10 ROKOV

1 Daniel Medvegy	09:16
2 Samuel Bošľa	11:55

DIEVČATÁ 11 - 14 ROKOV

1 Karolína Tabernausová	09:05
2 Gabriela Medvegy	09:29
3 Diana Vojtková	12:15

CHLAPCI 11 - 14 ROKOV

1 Filip Zima	07:44
2 Félix Zima	08:29
3 Ján Hlaváč	08:49

ŽENY 15 - 40 ROKOV

1 Janka Pohorelcová	25:51
2 Janka Zibříková	27:57
3 Eliška Kuvíková	30:35

MUŽI 15 - 40 ROKOV

1 Radoslav Terek	21:12
2 Matúš Baláž	21:32
3 Kristián Šandor	22:14

ŽENY 40 + ROKOV

1 Ľubica Kureková	24:15
2 Ľubomíra Srnková	25:23
3 Ľudmila Vojtková	29:31

MUŽI 40 + ROKOV

1 Štefan Tešlár	19:14
2 Marek Tabernaus	19:42
3 Branislav Tlučák	24:00

CHODCI - KRÁTKA TRÁŤ

1 Mária Refková	16:48
-----------------	-------

CHODCI - DLHÁ TRÁŤ

1 Dáša Adameková	32:20
2 Miroslava Mihňáková	36:25
3 Renáta Mihňáková	41:24

PODUJATIA

11.11. DEŇ ČERVENÝCH MAKOV

o 11:11 hod. - pietny akt na námestí pri pamätníku pri príležitosti ukončenia I. svetovej vojny

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Október - mesiac úcty k starším

Nieto krajšieho obdobia v prírode, ako je jeseň,
keď vietor sa hrá s krásne sfarbenými listami.

Nieto krajšieho a jemnejšieho pohladenia,
ako pohladenie starého otca či starej mamy,
nieto šťastnejších chvíľ, ako keď sú s nami.

VYHLÁSENÁ MIMORIADNA SITUÁCIA

V SPOJITOSTI S NEŽIADÚCIM

VÝSKYTOM SYNANTROPNÝCH

JEDINCOV MEDVEĎA HNEDÉHO

V OKRESE BREZNO

OKRESNÝ ÚRAD BREZNO
Nám. gen. M. R. Štefánika 40
977 01 Brezno

PRÍKAZ

prednostu okresného úradu č. 1/2024

na

vyhlásenie mimoriadnej situácie

V spojitosti s nežiadúcim výskytom synantropných jedincov medveďa hnedého (*Ursus Arctos*) v zastavaných územiach miest a obcí a v ich bezprostrednom okolí, na základe informácií prizvaných členov krízového štábu Okresného úradu Brezno a prizvaných členov zásahového tímu pre medveďa hnedého vyplýva bezprostredné riziko ohrozenia života, zdravia obyvateľov v súvislosti s nežiadúcim výskytom synantropných jedincov medveďa hnedého (*Ursus Arctos*) v zastavaných územiach miest a obcí a v ich bezprostrednom okolí. V tomto titulu podľa § 14 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a odporúčania Krízového štábu Okresného úradu Brezno:

VYHLASUJEM

dňa 06. októbra 2024 o 00:00 hod. mimoriadnu situáciu na území okresu Brezno.

VÝSLEDKY LABORATÓRNYCH VYŠETRENÍ VZORIEK VODY Z PRAMEŇOV "POD SKALKOU" A "KYSLÁ"

V odobratej vzorke vody z prameňa „Pod Skalkou“ boli mierne prekročené limitné hodnoty *Escherichia coli*, črevných enterokokov a koliformných baktérií. Vodu v takejto kvalite nie je možné používať na pitné účely resp. ako hlavný a jediný zdroj pitnej vody. Vodu na priamu konzumáciu je odporúčané používať až po jej prevarení.

V odobratej vzorke vody z prameňa „Kyslá“ bola prekročená medzná hodnota mangánu a nedosiahnutá požadovaná hodnota reakcie vody (pH) nad 6,5. Vodu z prameňa nie je odporúčané používať ako hlavný a jediný zdroj pitnej vody.

Zároveň žiadame občana/občanov, ktorí majú potrebu odstraňovať oznamy s výsledkami odobratých vzoriek a odporúčaním hygienikov, aby tak nerobili a ponechali tieto dokumenty, aby mohli byť informovaní aj ostatní občania, turisti,

ANDREJCOVÁ VERTICAL

Andrejcová vertikál alebo ľudovo „výbeh na Andrejcovú“ sú otvorené jednodňové preteky pre širokú behajúcu i do kopca kráčajúcu verejnosť podľa určených kategórií. Trasa pretekov dlhá 5,1 km vedie z centra obce Pohorelá (750 m.n.m.) po modro značenom turistickom chodníku až na hlavný hrebeň Nízkych Tatier s cieľom na vrchu Andrejcová (1510 m.n.m.). Beží sa po turistickom chodníku, ktorý po cca 700 metroch v obci Pohorelá prechádza z asfaltovej cesty na lesný chodník (kamenistá lesná cesta, zväžnica, tráva, zemitý chodník). Trať je náročná najmä pre strmý profil a málo tienistých úsekov. Použitie paličiek je povolené. Hodnotí sa čas dosiahnutý v cieľi (na vrchole Andrejcová, nie pri útulni!). Na trati sa cca po 2/3 trasy nachádza občerstvovacia stanica s vodou a iontovým nápojom.

12. októbra o 10. tej hodine vyštartovalo 145 pretekárov, ktorí súťažili v 4 kategóriách. Tento ročník bol výnimočný aj rekordnou účasťou domácich bežcov, keď sa ich na trať postavilo 12.

Muži do 39 rokov

1. Jozef Hlavčo	32:52,09
2. Miroslav Hraško	34:34,54
3. Samuel Frlička	35:54,08
21. Radoslav Terek	44:42,20
46. Andrej Balog	59:46,81

Muži nad 40 rokov

1. Ján Ďurmek	36:03,28
2. Zbigniew Jaworski	37:36,76
3. Lukáš Horváth	39:35,59
4. Ján Siman	41:06,34
9. Cyril Gandžala	45:06,73
16. Peter Halaj	48:40,89
26. Miroslav Malecký	54:40,66

Ženy do 39 rokov

1. Patrícia Lorková	43:02,49
2. Lantoš Borbála	44:43,66
3. Veronika Gandžalová	47:27,69
12. Janka Zibříková	58:19,05
26. Gabriela Medvegy	01:12:38,93
29. Dianka Vojtková	01:19:52,93

Ženy nad 40 rokov

1. Viera Slivková	44:10,00
2. Anna Zvarová	46:54,39
3. Andrea Grendová	51:24,23
13. Ľudmila Vojtková	01:05:09,71
19. Zuzana Rochovská	01:17:24,11

VOK V CINTORÍNE

S blížiacim sa Sviatkom Všetkých svätých vzniká v cintoríne veľké množstvo odpadu (kahance, kvetinová výzdoba,...). Z tohto dôvodu boli v cintoríne umiestnené dva veľkoobjemové kontajnery. Prosíme Vás, aby ste odpad vhadzovali do nich, a nezapľňovali okolité, menšie zberné nádoby.

Ďakujeme

O POHÁR STAROSTU OBCE ZÁVADKA NAD HRONOM

Volejbalové družstvo Gad Pohorelá sa zúčastnilo na Volejbalovom turnaji O pohár starostu obce Závadka nad Hronom. Naše mladé družstvo v silnej konkurencii obsadilo 5.miesto.

TALENT V ŠACHU

V sobotu 12.10.2024 sa uskutočnil 1.turnaj seriálu talent v šachu. V Liptovskom Mikuláši sa stretlo 84 žiakov aby v siedmych kolách bojovali o víťazstvo. náš oddiel zastupoval Boris Baran. Získal 6 bodov - čo mu vynieslo výborné 3.miesto s rovnakým počtom bodov ako víťaz.

Srdečne gratulujeme a prajeme mu veľa podobných úspechov.
Jozef Kanoš

FUTBAL VETERÁNI - PAROBKI

V sobotu 17. augusta sa na futbalovom ihrisku v Pohorelej stretli členovia TJ Mladosť Pohorelá, aby si pripomenuli staré futbalové časy, keď reprezentovali svoju obec v oblastnej futbalovej súťaži.

Priebeh zápasu sa odohrával pod taktovkou Parobkov, ktorí si v prvom polčase vytvorili dostatočný náskok 4 gólov. Hoci Veteráni v druhom polčase zabrali, nepodarilo sa im zvrátiť víťazstvo na svoju stranu a zápas skončil 8:5 v prospech mladšej generácie.

V konečnom dôsledku tu nešlo ani tak o to, kto zvíťazí, dôležité bolo stretnutie s kamarátmi, s ktorými si zaspomínali na staré dobré časy, keď to u nás futbalom žilo.

ZBER ELEKTROODPADU – OKTÓBER 2024

Zber elektroodpadu v obci Pohorelá:

utorok 22.10. - Pohorelská Maša,

streda 23.10. - Pohorelá, nižný koniec (od ZŠ dole)

štvrtok 24.10. - Pohorelá, vyšný koniec (od ZŠ hore)

Elektroodpad sa bude odvážať traktorom v dopoludňajších hodinách – pracovníci vynesú elektroodpad z dvorov aj domov, je potrebné vopred nahlásiť na obecný úrad (048/6196 102, 6196 109 alebo obec@pohorela.sk).

Čo je elektroodpad:

Práčky, sušičky, chladničky, mrazničky, umývačky riadu, sporáky a rúry na pečenie, mikrovlnky, elektrické radiátory a ventilátory, vysávače, sťahacie stroje, žehličky, hriankovače, fritézy, mlynčeky, kávovary, hodiny, váhy, servery, tlačiarne, počítače, televízory, monitory, klávesnice, reproduktory, notebooky, kopírky, kalkulačky, písacie stroje, faxy, telefóny, mobily, záznamníky, rádiá, videokamery, videorekordéry, hi-fi, zosilňovače, hudobné nástroje, lustre a lampy, vrtačky, pílkys, brúsky a iné ručné náradie, hračky, termostaty

Prosíme Vás, aby bol elektroodpad kompletný a neporušený, nerozobratý a aby ste ho podľa možnosti nevykladali pred bránu deň dopredu, lebo tento sa často stáva cieľom "nelegálnych zberačov" a väčšinou skončí rozobratý a porozhadzovaný po brehu Hrona a okolitej prírode.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

93 rokov

Mária Koprajdová, Orlová 648

87 rokov

Anna Vírusová, Partizánska 560

83 rokov

Aurélia Salcerová, Pohorelská Maša 11

82 rokov

Veronika Simanová, Jánošíkova 432

Ján Glejdura, Clementisova 800

Anna Pompurová, Za Vášok 218

80 rokov

Matej Halaj, Clementisova 799

Mária Datková, Kpt. Nálepku 79

Karol Lakanda, Kpt. Nálepku 196

75 rokov

Anna Čupková, Clementisova 730

70 rokov

Marta Puťošová, Kpt. Nálepku 108

Eva Halušková, M. R. Štefánika 675

Milan Glejdura, Clementisova 809

65 rokov

Anna Gandžalová, Partizánska 549

60 rokov

Jozef Pompura, Kpt. Nálepku 289

Darina Školníková, Clementisova 749

NOVORODENCI

Barbora Filová, Orlová 607

Katarína Filová, Orlová 607

NOVOMANZELIA

7.9. MVDr. Júlia Janošková, Kpt. Nálepku 315
Bc. Jozef Tlučák, Nová 341

14.9. Mgr. Natália Lakandová, Kpt. Nálepku 196
Dominik Bučko, Polomka, Hámor

ZOSNULÍ

Helena Bialiková, 86 r.

Juliana Tlučáková, 92 r.

Mária Maťúšová, 96 r.

Zber netriedeného komunálneho odpadu

16.10. 30.10. 13.11.

Žiadame občanov, aby si nádoby vyložili pred bránu už deň vopred! Zbiera sa od 07:00 hod.!

Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

Zber PLASTOV

18.10. 15.11.

Zbierajú sa len **ŽLTÉ** plné a zaviazané vrecia.
Nezabudnite plastové fľaše a plechovky stlačiť,
aby sa zmenšil ich objem!

Spomienky Františky Martincovej na SNP na Horehroní, v obci Pohorelá, osada Pohorelská Maša

Korešpondencia s pánom doc. Ing. Liborom Vozárom, CSc., predsedom Slovenského výboru Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy v Bratislave vo februári 1976
Spomienky prepísala dcéra Mariana Slezáková, rod. Martincová, Vo Vrútkach 20. VIII. 2024
(pozn.: výpis záznamov je bez gramatických a štylistických úprav)

.....pokračovanie.....

➤ Osobné spomienky vo vzťahu k Ústavu dňa 22. októbra 1944

Ráznejšie rozkazy veliteľov, úsečné telefonické rozhovory ľudí vo vojenských rovnošatách, nervozita a nepokoj v izbách pacientov, to všetko nasvedčovalo, že najbližšie hodiny sa stanú pre vojenské operácie na našej strane veľmi kritické. Personál, pacienti i občania osady sa dozvedeli celkovú vojenskú situáciu na bojových úsekoch, ktorá nič dobrého nevestila.

Predpoludním na hradskej pred Ústavom sa začali objavovať z predsunutých obväzísk prví ľahko a ťažko ranení. Kto z vojakov mohol a vládol, pomáhal raneným. Pokiaľ som stačila nazrieť na cestu plnej najrôznejších vozíkov a furiek, videla som, ako obeť vojnoví druhovia ťahali tieto vozíčky, aby zachránili svojich kamarátov. Veľmi ťažké prípady naši lekári ošetrili, dali ďalšie pokyny a to bolo všetko, čo mohli v tejto zložitej situácii urobiť. Medzitým nakladali ťažko ranených pacientov na nákladné motorové vozidlá a odvážali ich smerom na Brezno.

Začala sa ozývať strelba z ľahkých zbraní zo všetkých strán. Vo víre nesúvislých príprav prežiť bojový ústup našich a postup Nemcov, do toho priestoru zazvonil poľný telefón a na druhom konci sa ozval môj manžel, ktorý ustarostený vlieval nádej na dobrý koniec všetkého toho diania a sľuboval skoré stretnutie.

Vojak – telefonista súril ukončenie tel. rozhovoru a len čo som vyslovila posledné S Bohom, prestrihol telef. drôty a rýchlym krokom sa vytratil z budovy. Nahodil na akúsi dvojkolesovú káru svoju techniku a zamieril do továrenskej ulice a ďalej do poľa, kde sa organizoval ďalší vážny pokus o zastavenie nepriateľa.

Tak vlastne prestala existovať Zberňa ranených v Pohorelskej Maši.

V tú chvíľu sa obmený vlak ponáhlal posilniť pozície a vliet do zdécimovaného vojska odhodlanie a vieru vo víťazstvo.

Delostrelecké batérie, čo zaujali pri Helpe nové obranné postavenie a delá, z obmeného vlaku páliť do bojových zoskupení Nemcov blížiacich sa k osade. Nastal neúprosný boj, v ktorom si najviac odniesla budova nášho Ústavu ako aj viaceré okolité budovy. V dôsledku delostreleckého odstreľovania na múroch budovy vznikli trhliny, otvory, neostal ani jeden obloka ani žiadne dvere. Našťastie najviac bolo zničené I. poschodie, ktoré ešte pred 2-3 hodinami bolo obývané našimi ranenými vojakmi.

Na II. poschodí a na prízemí boli civilní pacienti, ktorí celú túto hrozu prežili na posteliach. Niektorí chodia pacienti, ešte pred začatím bojov, v obave o svoj život, rozhodli sa skryť v pivnici v kopci nad Ústavom tzv. v Gyndure, našťastie som to zbadala a dôrazne som ich od toho odhovorila. Naplnila sa moja predtucha a pivnica bola rozstrieľaná ako prvá.

Každému pacientovi sme pred príchodom frontu dali po kúsok chleba, syra a čiernej kávy. Z ústavu som vybehla posledná, keď už na budovu dopadali delostrelecké granáty.

V Holmanov v pivnici bola veľká časť obyvateľov osady a moji spolupracovníci, ktorí svoj osud zviazali s osudom 80 – 90 nevyliciteľne chorých civilných pacientov. Druhá časť personálu evakuovala – odišla v nádeji, že všade inde bude lepšie a bezpečnejšie... Na tomto mieste musím vyzdvihnúť hrdinský postoj lekára - Žida, ktorý ostal v Ústave do poslednej možnej chvíle a odišiel tesne pred príchodom Nemcov.

V neskorých večerných hodinách, keď strelba utíchla, opovážila som sa i s niekoľkými ďalšími odvážlivcami prebehnúť cestu do Ústavu. V Ústave sme zapálili sviečky a ponavštevovali pacientov vo všetkých izbách. Z izieb sa ozýval plač a nárek. Mimo jednej žienky nezahynul nik.

Keď sme zostupovali po schodoch na prízemie, stretli sme sa s Nemcami, ktorí ako prví vnikli do budovy. Prehliadli nás a mňa donútili vojsť do každej miestnosti (i tej zdemolovanej) s rozsvietenou sviečkou ako prvú. Hneď za mnou išli nemeckí vojaci s odistenými puškami, ktorých hlavne sa opierali takmer o moje plecia. Na moje veľké šťastie v prvý deň okupácie Ústavu sa v budove neskryvali žiadni partizáni ani vojaci. V opačnom prípade bolo by došlo k prestrelke a ja by som bola prvá na rane.

Občania osady spolu s niektorými zamestnancami ústavu po prebdení noci v pivnici u Holmanov opatrne a skúmavo vyšli z úkrytu a zazreli budovu v žalostnom stave. Ale nárek a plač nepomáhal. Bolo treba zachraňovať, čo sa ešte dalo zachrániť. Predovšetkým bolo treba utepiť budovu, bolo treba nahradiť obloky a dvere. V tom nám bol na dobrej pomoci starší ujo z Valčovej, ktorý chcel dať stoj čo stoj tieto priestory do provizórneho stavu ešte do príchodu krutých mrazov.

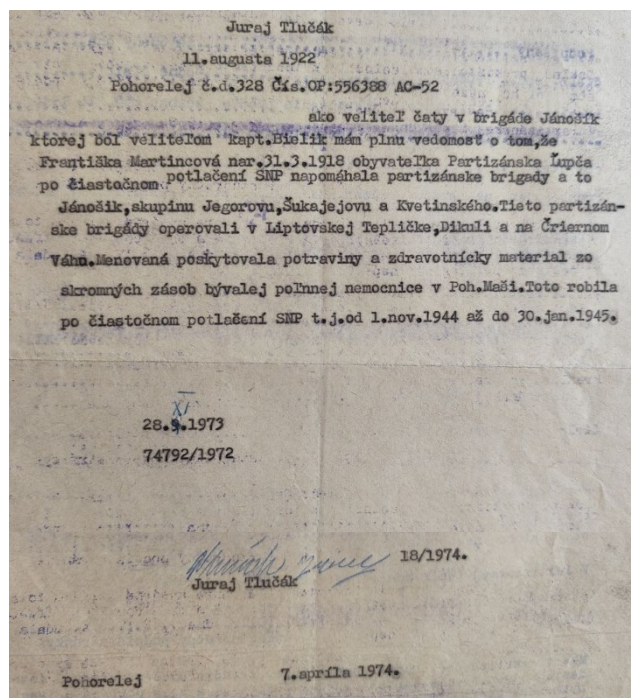
Súčasne sme sa ocitli bez najmenších zásob potravín. Voly vezúce aké také zásoby potravín zabili míny. Už sa uvažovalo rozdeliť 80 pacientov po súkromných domoch osady a obce Pohorelá. Znížila sa dávka potravín na najnižšiu možnú mieru a tento kritický stav trval do jarných mesiacov roku 1945. Mierne zlepšenie nastalo až neskôr vďaka príchodu UNRY.

Koncom novembra 1944 sa nepriateľské vojská trvalejšie usadili v osade, zriadili svoje miestne veliteľstvo a začala sa pre mnohých občanov ako i pre mňa kaľavária. Na základe udania pacienta nemeckej národnosti sa dozvedeli, že som pracovala pre SNP, že v Ústave, ktorého som vedúcou, sú Židia pod falošnými menami a že mám muža partizána, ktorý sa po potlačení SNP nevrátil domov. To všetko mi pritlačilo a musela som sa denne hlásiť na ich veliteľstve. Každý môj krok bol prísne sledovaný a nebyť vtedajšieho komisára pána Šťavínu, viacerí občania aj so mnou, by sme sa oslobodenia nedožili.

Pamätám sa na jeden z výsluchov, počas ktorého priviedli i pána Šťavínu, ktorý za mojej prítomnosti vyhlásil: „Mojí občania s touto ženou sú nevinní. Prišiel som, ak je treba obetujem „podstúpim“ môj život, ale občanom a tejto žene dajte pokoj...“

r. 1856

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2024/10, ročník XX., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, peter.siman@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohoreli;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.